

02 | 2022

SOS-

MAGASINET

Utgitt av SOS-barnebyer

Et liv i Ingen-
barnsland

SIDE 8

Styrker
familier

SIDE 12

Møt Marcia
fra Etiopia

SIDE 22

UKRAINA:

Den lange veien hjem

SIDE 4

**SOS
BARNEBYER**

INNHold 02 | 2022

– Vi må være sterke,
for barnas skyld
SIDE 4

Intervjuet
SIDE 10

Holder familien
samlet
SIDE 12

Millioner av barn
i l ngenbarnsland
SIDE 8

Faddermøtet
SIDE 16

Fotoreportasje:
Lek
motarbeider
traumer
SIDE 17

Barneside:
SIDE 22

Av hensyn til personvernet er navnene til barna i artiklene i SOS-magasinet endret.

4 TALL SOM TELLER

SOS-barnebyer er til stede i 137 land og territorier. Til sammen får nesten 1,3 millioner barn og voksne støtte gjennom SOS-barnebyer.

192 400

barn og voksne mottok
nødhjelp

455 400

barn og voksne når vi i våre
forebyggende familieprogram.

203 000

barn og unge får skolegang
og yrkesopplæring.

69 300

barn og unge bor i SOS-familier og
andre fosterfamilier eller deltar i
ungdomsprogram.

Kilde: Effektrapport 2021

@SOS_barnebyer

Følg oss på Facebook,
Instagram og Twitter

Vi mener at kommuner som svikter på barnevern må settes under statlig kontroll, og er veldig glade for at saken skal løftes til Stortinget! @venstre @frp_no @Hoyre @SVparti @Arbeiderpartiet @Raudt @KrFNorge @Partiet @Senterpartiet
26. april

Sammen med 15 andre organisasjoner ber vi om at #EuropeanUnion setter barna i sentrum for all humanitær respons til #Ukraina @NorwayMFA @ReddBarna @UNICEFNorge @PlanNorge

@Regjeringen kan lære av EU og lage en global strategi for barns rettigheter @AnneBeathe_ @Ahuittfeldt
25. mars

Nå må @Justisdep og @Regjeringen bli enig med EU om felles garanti som sikrer barn fra institusjoner omsorg og beskyttelse og evakuere de som trenger det #Ukraina.
17. mars

SOS-magasinet utgis av
Stiftelsen SOS-barnebyer Norge.
Mariboes gt. 13, PB 733
Sentrum, 0105 Oslo.
E-post: sos@sos-barnebyer.no
Telefon: 23 35 39 00
Ansvarlig redaktør: Sissel Aarak

Redaktør: Maarika Wellnitz
Design og layout: Svovel AS
Trykk: Stibo Complete
Opplag: 75 000
Forsidefoto: SOS-barnebyer Ukraina
Red. avsluttet: 26.04.2022
Kontonr.: 8380 08 73730

www.sos-barnebyer.no

Omslaget rundt magasinet er produsert med 85 prosent fornybar biobasert råvare. Dermed bevares miljøet gjennom lavere Co2-utslipp. Den er gjenbrukbar og 100 prosent resirkulerbar.

Et liv i Ingenbarnsland

– Vi må være sterke, for barna, sier Victoria, en av mange mødre som har flyktet fra krigen i Ukraina med barna. Å ville beskytte sine barn, også mot redsler og bekymringer, ligger dypt hos oss foreldre. Selv når vi er redde og svake selv, klarer vi å finne styrke for barna våre. Men det er beintøft. Og nesten umenneskelig å måtte klare alene. Det ser vi på det skrikende behovet for psykososial støtte, både blant barn og voksne som har opplevd krigen i Ukraina.

Dessverre er de langt fra alene. Vi ser det samme behovet blant flyktningene som blir sittende fast i Hellas, de som har forlatt hjemmene sine i Latin-Amerika og i flere land i Afrika sør for Sahara. Den bunnløse utryggheten og angsten som må følge av å ha opplevd at lokalsamfunnet ditt blir lagt i ruiner, eller at huset ditt og åkeren familien skal leve av blir ødelagt av flom, at nabo-laget ditt blir raidet og ramponert av væpnede grupper, eller at det heller ikke i dag finnes penger til mat nok – den setter seg i kroppen. Og uten mulighet til å igjen føle seg trygg, beskyttet og ivaretatt, blir den en ubuden følgesvenn resten av livet.

Det er grenser for hvor mye styrke foreldre kan klare å mobilisere for barna sine. Og mange barn har ingen voksne som kan være sterke for dem. Barna som er på flukt, som ikke vet når, eller om, de noensinne kommer frem til et sted de trygt kan kalle hjemme, lever en barndom i limbo.

Utenfor og glemt i Ingenbarnsland.

Disse barna trenger mer enn bare husly og mat. De trenger tiltak som

FOTO: PAAL AUDESTAD

“
*Barna som er på flukt,
som ikke vet når, eller
om, de noensinne
kommer frem til et
sted de trygt kan kalle
hjemme, lever en
barndom i limbo*
”

sikrer at de er beskyttet mot vold og utnyttelse, sørger for at familier kan holde sammen og at de voksne er i stand til å gi barna god omsorg.

Rett og slett få lov til å være barn.

Sissel Aarak
GENERALSEKRETÆR

Alliansepartner:

Hovedsamarbedspartnere:

Heimstaden

aktiv.

OBOS

MARS
norge

espira
KUNNSKAPSBARNEHAGEN

Stiftelsen Gs

Hovedbidragsytere:

STIFTELSEN
BALDER

GRIE FOUNDATION

Norad

FAGFORBUNDET

STIFTELSEN
SIGNE MARIE

Bedriftspartnere:

Apollo, IDÉ House of Brands

– VI MÅ VÆRE STERKE, FOR BARNAS SKYLD

Barn og voksne som er rammet av krigen i Ukraina - enten de har flyktet fra den eller fremdeles er igjen i de krigsherjede områdene, vil trenge psykososial hjelp og støtte. Også når krigen er over. SOS-barnebyer var der da krigen startet, er der nå og vil jobbe for barn og familier i landet i årene fremover.

Tekst: Torunn Westerfjell Gilje

– Vi må være sterke, for barnas skyld. Men så leser du noe, hører noe, ser noe fra krigen, og bare bryter sammen. Ingen av oss vet når eller om vi kan komme hjem igjen, eller om det er noe å komme hjem til. Da kommer tårene. Nettene er spesielt vanskelige. Det er da du innser at du virkelig trenger psykologisk støtte og hjelp, sier Victoria.

Victoria er én av millioner av mødre tvunget på flukt med barna sine på grunn av krigen i Ukraina. Sammen med tre andre mødre og seks barn, bor hun og de to barna hennes nå i SOS-barnebyen i București i Romania. Der er de trygge. Men bekymringene for mannen, foreldrene og andre som er igjen i landet, er tærende.

Fare for langvarige traumer

Krigen i Ukraina har drevet millioner på flukt, drept tusenvis av sivile – blant dem barn, lagt boligområder, skoler, barnevernsinstitusjoner og sykehus i ruiner, splittet familier og avskåret menneskers tilgang på mat, medisiner og rent vann. SOS-barnebyer fortsetter nødhjelpsarbeidet, med hovedprioritet på å sikre barn omsorg og beskyttelse. Behovet for psykososial støtte til barn og voksne, både i Ukraina og mottakslandene, er omfattende.

Dager og netter i kalde tilfluktsrom, redsel for å dø, mangel på varme, mat og vann, å måtte

forlate pappa som må bli igjen å kjempe i krigen – barn i Ukraina har blitt utsatt for ekstreme mentale påkjenninger. Behovet for hjelp til å bearbeide traumer er stort, både blant barn og voksne. Traumer som ikke behandles kan få store negative konsekvenser for den psykiske helsen.

– Vi jobber med psykososial støtte til barn og familier som har flyktet fra de hardest rammede områdene. De opplevelsene noen av dem beskriver – jeg har egentlig ingen dekkende ord, sier Lukashov.

Sterkt behov for mental førstehjelp

SOS-barnebyers ansatte i Ukraina og nabolandene har fått opplæring i mental helse og psykososial støtte, slik at de skal kunne integrere også dette i nødhjelpsarbeidet. Opplæringen omhandler mental førstehjelp, hvordan møte og støtte barn som har opplevd krig og konflikt og hvordan hjelpe mennesker som hatt opplevelser preget av redsel og sterkt stress.

Et slik lavterskeltilbud er ekstremt viktig i en situasjon hvor mange barn og voksne har

SOS-barnebyer fortsetter nødhjelpsarbeidet, med hovedprioritet på å sikre barn omsorg og beskyttelse.

► traumer, og tilgangen på psykologer på ingen måte dekker etterspørselen.

Barna som rammes hardest

SOS-barnebyers hovedprioritet i katastrofer og konflikter er barn som er uten eller står i fare for å miste foreldreomsorg. Krig og flukt utgjør en ekstra stor risiko for disse barna.

I Ukraina var det før krigen nesten 100 000 barn på ulike institusjoner. Institusjonene er en blanding av barnehjem og kostskoler. Flertallet av barna på institusjon er såkalt «sosialt foreldreløse», det vil si at de er under statens omsorg på grunn av foreldrenes misbruk, fordi foreldrene har forlatt dem, og/eller på grunn av ekstrem fattigdom. Barn med sykdom og funksjonsnedsettelse er overrepresentert.

Hastet med evakuering av barn fra institusjoner

For barn på institusjon har krigen hatt særlig alvorlige konsekvenser. Mange institusjoner er allerede alvorlig underbemannet. Barn med store funksjonsnedsettelse eller som er syke, er ekstra utfordrende å evakuere på en trygg måte. Disse barna er også svært utsatt for vanskjøtsel, vold og utnyttelse, sier Serhii Lukashov, leder for SOS-barnebyer i Ukraina.

– Disse barna trenger hjelp til trygg evakuering nå, de kan ikke vente lenger. Sammen med vårt nettverk av partnere og myndighetene med ansvar for barns rettigheter jobber vi for å redde ut barna som nå er isolert eller etterlatt på institusjoner. Disse barna trenger ikke bare å bli bragt i sikkerhet, vi må også sikre at de får kvalitativ god omsorg, basert på hvert enkelt barns behov.

Frykter utnyttelse

Det høye antall flyktninger og den demografiske sammensetningen, stiller store krav til beskyttelsesmekanismene i mottakslandene. Mens de første som flyktet ut av landet reiste i stor grad til venner og familie i nabolandene, mangler mange av dem som nå kommer nettverk. Ektemenn og fedre blir værende i Ukraina, og kvinner og barn alene på flukt risikerer å bli utsatt for vold, utnyttelse og menneskehandel. Det har allerede vært flere rapporter om menneskesmuglere som utnytter kaoset langs grenseovergangene. Flere barn er rapportert savnet. Barn som er uten foreldreomsorg, er den aller mest sårbare gruppen.

– Først og fremst trenger vi humanitære

FOTO: SOS-BARNEBYER

– SOS-barnebyers opplæring av ansatte i psykososial støtte som lavterskeltilbud er et ekstremt viktig tiltak i en situasjon hvor tilgangen på psykologer på ingen måte dekker etterspørselen, sier Serhii Lukashov, leder for SOS-barnebyer i Ukraina.

korridorer slik at barn kan evakueres ut at krigssonene. Så trenger vi formelle avtaler mellom Ukraina og mottakerlandene som sikrer at barna fra institusjonene får trygg og god omsorg. Og så trenger vi også at internasjonal lov håndheves slik at barn og familier kan få humanitær assistanse og trygg evakuering, understreker Lukashov.

Arbeidet for barna må fortsette

Behovet for psykososial og annen støtte vil vedvare, også etter at krigen er over. I Ukraina vil familier også trenge hjelp til å stable en normal hverdag på beina. Særlig familier som er i en så vanskelig situasjon at barna risikerer å bli institusjonalisert, må styrkes.

– Situasjonen til barna som blir etterlatt og isolert på institusjonene på grunn av krigen, viser nok en gang hvor ekstremt sårbare barn som har mistet omsorgen fra sine foreldre er. Vi må jobbe for å styrke familier slik at de selv kan ta seg av barna sine, og sørge for gode omsorgsalternativer som fosterfamilier til barn som er alene. Her må det internasjonale samfunnet, myndigheter og andre aktører jobbe sammen, slik at barnas behov og rettigheter kommer først, avslutter Lukashov. ■

FOTO: KATERINA ILEVSKA

– Usikkerheten er skremmende. Hjemme hadde vi våre liv og familier. Vi hadde planer for helgen, for sommeren, for neste år. Nå vet vi ingenting om fremtiden. Vil vi i det hele tatt ha noe å reise hjem til, sier Victoria, som flyktet fra Ukraina sammen med sine to barn og nå bor i SOS-barnebyen i Bucuresti.

Sammen med et nettverk av partnere og myndighetene med ansvar for barns rettigheter jobber SOS-barnebyer for å redde ut barna som nå er isolert eller etterlatt på institusjoner i Ukraina.

RASKT I GANG MED EVAKUERING OG NØDHJELP

■ SOS-barnebyer i Ukraina startet allerede før krigen å evakuere barn og voksne i våre fosterfamilieprogram fra øst til vest i landet. På under en uke var flere enn 100 barn og voksne i trygghet i SOS-barnebyers fasiliteter i Polen. Innen midten av april var i tillegg 500 fosterfamilier evakuert og innlosjert av SOS-barnebyer i flere av Ukrainas naboland.

■ I tillegg har SOS-barnebyer, med bakgrunn i allerede tilstedeværelse og etablert samarbeid med lokale organisasjoner, sørget for direkte humanitær hjelp, tilgang til mat og andre basisvarer, husly, evakuering og psykososial støtte til tusenvis av barn og familier, som fremdeles er i det krigsrammede landet.

Millioner av barn i Ingenbarnsland

FOTO: SOS-BARNEBYER

► Krigen i Ukraina er nok et dystert eksempel på hvordan barn blir fratatt muligheten til en trygg og stabil oppvekst av faktorer utenfor foreldre og lokalsamfunns makt. Krig, konflikt, naturkatastrofer, pandemier og klimaendringer fører til dystre fremtidsutsikter for millioner av barn i sårbare livssituasjoner.

De siste årene har livet blitt veldig mye vanskeligere for svært mange barn i verden. Barn rammes alltid hardest i store kriser. Uten tiltak spesielt rettet mot barns beskyttelses- og omsorgssituasjon, vil dagens kriser få store langsiktige konsekvenser for en stor del av en hel generasjon barn.

Flere årsaker

Pandemien har ført til økt fattigdom og større ulikhet. Naturkatastrofer og klimaendringer gjør boligområder utsatt for flom og ras, ødelegger avlinger og fører til at familier mister levebrødet. Ifølge Unicef, står én milliard barn i 33 land i ekstrem fare på grunn av en dødelig kombinasjon av klima- og miljøtrusler og sårbare lokalsamfunn.

I tillegg tvinger krig og konflikt stadig flere barn og familier på flukt. Antall land med voldelig konflikt er nå det høyeste på 30 år. Allerede før krigen i Ukraina var flere enn 84 millioner mennesker på flukt fra krig og forfølgelse. Halvparten av dem barn.

Fanget i Ingenbarnsland

Barna rammet av klimaendringer og storpolitikk

er fanget i limbo, fratatt sine grunnleggende rettigheter. De som ikke kan returnere til sitt opprinnelsesland, som sitter fast i en flyktningleir, som ikke kommer seg til et land som vil ta dem inn på humanitært grunnlag, får en barndom i Ingenbarnsland. For mange ender det ikke godt.

Barnearbeid, menneskehandel, tvangsrekruttering til væpnede grupper og overgrep er helt reelle trusler. Barn som blir skilt fra familien sin, er lette bytter. De har mistet skolegang, alt de eier og har sett ting de ikke skulle se. I mange land er det riktig å si at vi snakker om en tapt generasjon.

Trenger egne tiltak

Barn og familier som har mistet et velfungerende lokalsamfunn eller er på flukt, trenger humanitær bistand utover husly, mat og vann. De trenger tiltak som sikrer beskyttelse, sørger for at familier kan holde sammen, ha en mulighet til å skape normalitet i hverdagen og kunne gi barna god omsorg, tilgang på helsetjenester, psykososial støtte og skolegang. ■

UKRAINA – traumatiserte og etterlatte barn

Over én million barn har lagt på flukt fra Ukraina. Noen av dem alene, separert fra familien sin underveis. Svært mange av dem har vært igjennom dypt traumatiske opplevelser. Det antas at rundt 70 000 institusjonsbarn er fanget av krigen, uten mulighet til å komme seg ut.

MEXICO – USA – barn som flykter alene

Aldri før har flyktningstrømmene i Latin-Amerika vært større. Migrasjonen skyldes en kombinasjon av klimaendringer, ekstremvær, fattigdom, vold og stengte skoler. Nesten en av tre migranter og asylsøkere i Sentral-Amerika og Mexico er barn. Så mange som halvparten av disse er barn uten følge fra familie eller andre voksne. Både USA og Mexico har avslått enslige mindreårige barn muligheten til å søke om asyl. Unicef antar at rundt 1,2 millioner migrantbarn forventes å trenge humanitær hjelp de neste årene.

VENEZUELA – COLOMBIA – uten sikkerhet og beskyttelse

I Venezuela har sviktende offentlige tjenester, korrupsjon, hyperinflasjon, utbredt vold, kriger mellom gjenger og en vedvarende sosioøkonomisk krise tvunget millioner av mennesker på flukt. De fleste til det hardt prøvede nabolandet Colombia. Der har de venezuelanske familiene hverken tilgang til husly, mat eller helsetjenester. Mange av barna må tilbringe timesvis alene på gaten mens foreldrene prøver å finne en måte å livnære seg på. Det rapporteres om en økning i seksuell utnyttelse av barn og kvinner. Sikkerheten og beskyttelse for barn, særlig for de som er blitt adskilt fra sine familier, er kritisk.

HELLAS – fanget ved Europas yttergrense

For snart sju år siden ble Europa overvældet av en strøm av flyktninger og migranter. Hellas hadde ikke kapasitet til å ta vare på menneskene som kom. Mange av dem var svært traumatiserte. Her er ingen «hurtigprosesser», og reglene for hvem som får bli og hvem som blir returnert er uklare. Mange av barna viser tydelige tegn på psykiske helseproblemer – de er apatiske, lider av søvnløshet og har selvmordstanker.

ETIOPIA – fastlåst konflikt med sult som våpen

I Etiopia er fire millioner barn fanget i den fastlåste konflikten mellom lokale styresmakter i regionen Tigray og de etiopiske sentralmyndighetene. Bare i Tigray er det identifisert flere enn 6 000 barn så langt som er på flukt alene, eller på annen måte har blitt separert fra familien sin. Det rapporteres om barnesoldater. Krigen har ført til økende matmangel, og sivilbefolkningen dør av sult og underernæring.

SYRIA – barn av fremmedkrigere

I Syria har borgerkrigen tatt livet av over en halv million mennesker og drevet over 13 millioner mennesker på flukt. Etter at terrorgruppa IS ble nedkjempet i Syria og Irak i 2019, satt mange kvinner og barn igjen i flyktningleirer uten ektemenn og fedre. Kvinner og barn utgjør så mye som en fjerdedel av IS' fremmedkrigerbefolkning. Barn er fanget i flyktningeleirene fordi mange land ikke vil ha IS-kvinnene hjem. Det høye antallet kvinner og barn som er helt avhengige av humanitær hjelp, har ført til total kollaps i infrastrukturen. Det er store mangler på vann, de sanitære og hygieniske forholdene er kritiske, det er ingen tilgang til helseoppfølging og utdanning og ikke minst, det eksisterer ikke noe system for beskyttelse av barn.

BURKINA-FASO – det neste Syria?

Sahel-regionen i Afrika har nå en av de raskest voksende flyktningkrisene i verden. I mer enn et tiår har regionen vært rammet av konflikt mellom væpnede grupper, myndigheter og internasjonale styrker. FN kaller den voldelige utviklingen i Burkina Faso for en global trussel, og frykter at landet med sine mer enn 20 millioner innbyggere skal bli «det neste Syria». Det konstante stresset og utryggheten barna lever med er helt umenneskelig. På flukt til omliggende byer møter de et samfunn som allerede fra før mangler både mat og vann til sine barn.

Les hele rapporten på www.sos-barnebyer.no

VI MØTER

DAGNE
HORDVEI

FOTO: SOS-BARNEBYER

Vil gi mer støtte til de traumatiserte

Nødhjelpskoordinator Dagne Hordvei har akkurat kommet hjem etter et lengre opphold i Polen og vest i Ukraina. Her forteller hun om det livsviktige arbeidet SOS-barnebyer gjør i det krigsherjede landet.

Tekst: **Anne Mone Nordahl**

– Kan du beskrive arbeidet og prioriteringen i krigens første fase?

– Vi begynte med de umiddelbare behovene, å redde liv og få familiene ut. Først de vi har ansvar for og så utvide til andre. Blant andre barn som bor på institusjon. Jeg vil si at det vi satte i gang med da krigen brøt ut, har vært vellykket. Alle fosterfamiliene SOS-barnebyer støtter har fått hjelp til å evakuere dersom de har ønsket det. To tredjedeler av de ukrainske fosterfamiliene befinner seg nå i Polen, samt flere av de ansatte fra SOS-barnebyer i Ukraina.

– Hvordan var det å møte ukrainere på flukt, og ikke minst dine egne kolleger som er rammet av krigen?

– Det er en befolkning som er veldig lik vår og de levde et liv som var veldig likt som vårt inntil for noen uker siden. De trodde de levde i trygghet, og fra den ene dagen til den neste ble livet snudd opp ned. De har reist fra mennene i familien og noen aner ikke om de lever. De vet ikke om de har noe å vende tilbake til eller om de i det hele tatt kan vende tilbake. En kollega fra SOS-Ukraina flyktet fra Mariupol til Polen med sønnen og moren sin. Hun har ikke hørt fra mannen sin på en måned, og jobber for å skyve unna tankene på det hun har opplevd. Underveis i flukten har de bodd midlertidig på flere transittsentre. Nå har SAS-hotellet i Polen stilt rom gratis til disposisjon for flyktninger, men det blir litt trangt for tre personer. De kan leie en leilighet, noe som gir litt mer normalitet, men de får ikke leie for mindre enn ett år. De har jo aller mest lyst å reise hjem igjen i morgen, så det er en vanskelig greie.

– Er det noen forskjell på flyktingestrømmen som kom i starten av krigen og de som kommer nå?

– De første som flyktet fra krigen var mødre med barn som ville reise videre til andre land, enten fordi de hadde familie og venner der eller fordi de hadde nok språkkunnskaper, utdanning og trygghet for at de ville greie seg. De bodde på transittsentrene i ganske kort tid, men det har endret

■ BAKGRUNN

Dagne Hordvei er seniorrådgiver i SOS-barnebyer Norge og har bred erfaring i å lede nødhjelpsoperasjoner.

■ AKTUELL

Bisto med å koordinere SOS-barnebyers nødhjelpsarbeid i Ukraina og Polen.

seg. De som legger ut på flukt nå, blir på transittmottakene internt i Ukraina i betydelig lengre tid. De vet ikke hvor de skal reise og vil gjerne bli værende i hjemlandet. De kan ikke andre språk og er veldig usikre på hvordan de skal klare seg i et annet land. Vi oppdaget veldig fort at disse transittsentrene var et fryktelig dårlig sted for barn. Vi har derfor koblet sammen familier i lokalsamfunnet rundt transittmottaket som åpner hjemmene sine for disse familiene. Transittsentre med mange mennesker tett på hverandre gir fare for overgrep og andre belastninger. Det er bra at flyktningene får trygghet, varme, mat og tak over hodet, men det sier seg selv at dette ikke er et godt sted i lengden. Nå som familier på flukt er der over en lengre periode, er det enda viktigere å få med familier i lokalmiljøet som gir flyktningene husrom. De får støtte både fra lokale myndigheter og SOS-barnebyer til å klare å huse disse familiene. Nå bor det primært voksne på de ulike transittmottakene som SOS-barnebyer er med på å organisere. Her prøver man å aktivisere beboerne og involvere de som er internt fordrevne i driften av hele senteret, med matlaging, husvask og vasking av klær. I tillegg driver SOS-barnebyer mye med psykososial førstehjelp. De ansatte prater og er tilgjengelig for beboerne, og hjelper de med det de har behov for.

– Du besøkte også et såkalt Child Friendly Space som SOS-barnebyer driver ved jernbanestasjonen i Lviv, øst i Ukraina. Hva slags sted er det?

– Jernbanestasjonen i Lviv er et knutepunkt der flyktningene kommer enten med buss eller tog. Når de kommer hit, er det mye å tenke på for mødrene som står der alene med barna sine, og mye bagasje. På

jernbanestasjonen står det informasjon om senteret vi har opprettet like i nærheten. Der får de mat og kan sette fra seg bagasjen, det er hyggelige lekeområder for barna, og et tilbud om barnevakt hvis de trenger det for å få ordnet noe. Da jeg var der, var det en liten ett-åring som hadde bursdag. De frivillige som jobber der gjorde stas på henne, serverte kake med lys og alle som var der deltok i feiringen. Det er et rolig og trygt sted som barn og familier kan være mens de finner ut av hvor de skal sove. Vi har også hjulpet andre fosterfamilier som ikke er knytta til oss med transport, overnatting og med pengestøtte til å greie seg. De dro kun med det de greide å bære.

– Har det blitt tydeligere hvilke behov det vil være for ukrainske barn og familier fremover?

– Vi jobber med å få til mer tilstedeværende psykososial støtte for de mest traumatiserte, i tillegg til flere transittsentre og dagsentre for mødre, barn og ungdom. Vi ser også at det etter hvert vil bli aktuelt å skaffe boliger, som det er et veldig stort behov for med 30 prosent av befolkningen i Ukraina på flukt. Mange er internt fordrevne til i de ikke-okkuperte områdene hvor det er relativt fredelig. Når det har gått litt lenger tid og situasjonen relativt sett har blitt roligere ønsker vi, sammen med andre partnere, å øke tilgangen på boliger. Enten bygge nytt eller rehabilitere boliger.

En annen viktig hertesak for SOS-barnebyer i Ukraina er å endre bruken av institusjoner for barn til barn til i økt utstrekning tilby fosterhjem og små enheter. Det er også mange barn på institusjonene som har foreldre eller annen familie, og som aldri skulle bodd på institusjon i utgangspunktet. I tillegg til aktivt påvirkningsarbeid mot myndighetene for å endre denne praksisen, er det tiltak som støtter familier som sliter og skaffe boliger til fosterfamilier det som vil bli prioritert. Planleggingen av denne neste fasen er i full gang og behovene er enorme. Det vil de dessverre være i lang tid. ■

Holder familien samlet

Noen ganger er det ikke så mye som skal til for å forhindre at familier går i oppløsning. Å gi barn muligheten til en trygg og stabil oppvekst i sin egen familie, er det viktigste tiltaket for å sikre barn god omsorg.

Tekst: **Anne Mone Nordahl**

SOS-barnebyer jobber for at alle barn skal vokse opp i en familie som gir dem kjærlighet og trygghet. En omsorgsfull oppvekst skaper ressurssterke voksne som igjen kan bidra til å utvikle samfunnet de er en del av. Derfor er en god barndom så essensielt og kjernen i alt vi driver med.

De aller fleste foreldre ønsker det beste for barna sine, men noen ganger har de så utfordrende livsvilkår at det blir umulig å ta ansvaret som kreves. Fravær av psykologisk støtte, dårlige erfaringer fra sin egen barndom, manglende utdanning og jobb, fattigdom, stort forsørgeransvar og ulike kriser gjør at familier går i oppløsning hver eneste dag. Samtidig jobber SOS-barnebyer hver eneste dag for at barn skal få vokse opp med sine egne biologiske foreldre og søsken.

På de neste sidene får du møte noen av dem som har fått støtte gjennom SOS-barnebyers familieprogrammer. Felles for dem er en kritisk vanskelig livssituasjon og et inderlig ønske om at barna skal få muligheten til et bedre liv. Det handler om å gi disse familiene sjansen til å klare seg selv over tid. Ingen skal få tredd løsninger nedover hodet, men i stedet komme med egne tanker og ideer om hva som kan hjelpe dem

i riktig retning. Hver familie får tiltak som er skreddersydd etter deres behov.

Har man det mest basale på plass og noen som støtter deg og tror på deg, kan en i utgangspunktet håpløs situasjon snus. Klarer vi å styrke familier som strever, endrer vi ikke bare et barns oppvekst, vi endrer samfunn. ■

SOS-FAMILIEPROGRAM

- SOS-familieprogram jobber med familier som trenger støtte for å kunne ta seg godt av barna. Dette gjøres i tett samarbeid med lokale myndigheter, helsestasjoner, organisasjoner og frivillige.
- Familiene får blant annet foreldreveiledning, helseoppfølging og støtte både til utdanning og til å komme i arbeid.
- Til sammen bidrar disse tiltakene til å forhindre familieseparasjon, bedrer familienes mentale helse, boforhold, gir tilgang til skolegang og jobb, slik at familiene til slutt klarer seg på egenhånd og skrives ut av programmet.
- I 2021 fikk nesten en halv million barn og voksne en bedre hverdag gjennom støtten de fikk i SOS-barnebyers forebyggende program.

Da Natasha, Bojan og barna deres ble med i familieprogrammet, var foreldre arbeidsledige og boforholdene deres elendige. Nå er situasjonen bedre.

KOSOVO Den de stoler aller mest på

Kosovo har enormt stor arbeidsledighet og barnefattigdommen er høy. I mange familier er både boforhold og ernæring elendig. Mange foreldre opplever det daglige slitet for å dekke barnas behov som en kamp mot vindmøller.

Natasha, mannen hennes Bojan og de fem barna bor i Gračanica, et serbisk område i utkanten av Pristina. Også her er det få jobber å søke på for dem som har blitt arbeidsledige. Familien var i en svært vanskelig situasjon da de ble med i SOS-barnebyers familieprogram i 2016. I tillegg til psykososiale tilbud og oppfølging har de blant annet fått drivhus og starthjelp til å komme i gang med grønnsaksdyrking og kyllingerdrift. Natasha er flink med håndarbeid, og har fått en symaskin og ekstra opplæring slik at hun kan tjene penger på å sy. Familien får klær, mat og skolemateriell, gjennom donasjoner til SOS-barnebyer.

SOS-barnebyers familierådgivere i Pristina kjenner både området og alle i familien godt. De trenger ikke lese seg opp på saksdokumenter og vedtak skrevet av andre, de vet hva som er og har vært familiens utfordringer og slit. Når de kommer, blir de hilst velkommen inn som gamle venner. Dette oppriktige, mellommenneskelige og likeverdige forholdet mellom familie og familierådgivere, er vanlig i familieprogrammet, forklarer Ora Bytyçi, leder for SOS-barnebyers program i Pristina.

De jobber mye med å bygge tillit og skape en god og trygg relasjon, sier hun.

– Familierådgiveren er den personen familiene stoler aller mest på. I noen tilfeller den eneste de stoler hundre prosent på. De blir nesten som en del av familien, og vet etter hvert alt det er å vite, og er en veldig viktig person for dem. Jobbtelefonen deres kan ringe ganske mye, sier Bytyçi.

– Jeg vil at de skal være trygge på at jeg elsker dem, og at jeg alltid vil være der for dem, sier Antony.

FOTO: JAKOB FUHR

KENYA

Fast bestemt på å gi barna en trygg oppvekst

Da Antony fikk sitt andre barn, opplevde han sitt livs store krise. Kona hans forlot ham og barna da yngstemann var fire måneder gammel. Han satt alene med to små i et fattig nabolag i Nairobi i Kenya. Et område hvor det i all hovedsak er kvinnene som tar seg av familien. Antony var redd og rådvill. Naboene hans mente at de to barna burde plasseres på barnehjem.

– Jeg fortalte dem at jeg ikke kunne gjøre det. Jeg ønsker å oppdra barna mine til de blir store. Jeg trives veldig godt med dem.

Det har vært tøffe år, ikke minst med en koronapandemi på toppen som gjorde at Antony mistet levebrødet sitt som skomaker. Samtidig gjør han sitt beste for å være en god far. Ikke bare ved å fylle grunnleggende behov gjennom matlaging, klesvask og stell, men Antony ønsker virkelig å være til stede for barna sine.

Gjennom SOS-barnebyers familieprogram har han fått muligheten til å gjenoppta jobben som skomaker. I tillegg får han hjelp til å styrke ka-

Gjennom støtte fra familieprogrammet klarer Antony å gi barna sine en trygg og stabil oppvekst.

pasiteten sin som omsorgsperson og skape et stabilt familieliv. Det gjør at barna ikke må skilles fra pappaen sin. Neste år håper han å få dem inn på skolen.

– I dette nabolaget blir barna som ikke går på skolen gatebarn. Jeg har sett hvordan disse barna lider, og ønsker ikke den samme skjebnen for mine barn. Jeg vil at de skal være trygge på at jeg elsker dem, og at jeg alltid vil være der for dem, avslutter Anthony.

ELFENBENKYSTEN

Fra «tantie bagage» til utdanning og jobb

Barnearbeid er utbredt på Elfenbenskysten, der mange fattige familier ikke har noe annet valg enn å la barna jobbe fremfor å gå på skole. Mimi var en av dem. Fra hun var ti år gammel, jobbet hun seks dager i uka som «tante bagage». Det er det man kaller de unge jentene som bærer varer for andre til og fra markedet. Noen ganger veide de opp mot 50 kilo og da kunne Mimi tjene 17 kroner på en dag.

For noen år siden startet SOS-barnebyer et prosjekt i Yamoussoukro, den administrative hovedstaden på Elfenbenskysten, som tilbyr yrkesopplæring og ulike typer utdanning til opp mot 75 jenter. Jentene blir også trent til å finne sin indre styrke. Samtidig blir foreldrene deres satt i kontakt med lokale låne- og sparegrupper, som gjør at de kan låne og investere penger og på den måten ikke lenger er avhengig av barnas inntekt.

Mimi og hennes tvillingsøster er blant jentene som har fått plass i et av utdanningsprogrammene. Søsteren Nafissatou er i gang med å lære seg frisøryrket, mens Mimi er i ferd med å bli en veldig dyktig syerske.

– Det var vanskelig å ikke lenger skulle være en «tantie baggage», men nå føler jeg meg mer trygg på fremtiden og på fremtiden til min familie. Om noen år håper jeg å kunne starte min egen bedrift.

FOTO: SEBASTIEN TAYLOR

EFFEKTEN AV SOS-FAMILIEPROGRAM

- 80% av tidligere deltakere sier de er fornøyd med livet sitt.
- 90% har dekket minst to av tre grunnleggende behov som bolig, mat og helse.
- 95% av barna i SOS-familieprogrammer har fått familier som er aktivt involvert i deres liv.
- Et flertall av barna forbedrer sine skoleresultater betydelig, og frafall går drastisk ned.

SOS-barnebyer legger til rette for at ungdom får opplæring i praktiske yrker det er behov for i lokalsamfunnet. Mimi er i ferd med å bli en dyktig syerske.

FADDERMØTET

KARI BUGGE
SKIEN

Kari Bugge har støttet SOS-barnebyer i nesten 40 år, og er overbevist om at alle bidrag hjelper for at barn skal få det bedre.

– Da krigen i Ukraina startet, var det så mange som trakk sin støtte til Russland. Men voksnes gale beslutninger skal jo ikke gå utover barna. Tvert imot er det nå de trenger støtte og bistand. Jeg skrev en e-post til fadder-skapskontoret og bekreftet at jeg vil fortsette å gi mine bidrag til barnebyen jeg støtter i Russland. Det satte de veldig stor pris på, forteller Kari.

– Barn er helt uskyldige i dette, og SOS-barnebyer er en uavhengig og nøytral organisasjon.

Kari har støttet SOS-barnebyer helt siden 1984, og vært fadder til en barneby i Murmansk siden 2005.

– Det var i et av bladene jeg leste om denne barneby-en, og om samarbeid over landegrenser. Jeg ville gjerne støtte barnebyen som var så nærme. Det var et bevisst valg å bli fadder til en hel barneby, istedenfor et barn, for da kommer pengene flere til gode. Jeg setter veldig pris på brevene som kommer jevnlig fra barnebyen. De forteller detaljert om hvordan det går med barna, og bildene gir et godt innblikk i hverdagen deres. Disse brevene leser jeg alltid. Av og til svarer jeg også og takker. Jeg setter stor pris på den nærheten man får gjennom disse oppdateringene fra barnebyen, og jeg får bekreftelse på at det nytter.

FOTO: PRIVAT

– Nå er det kanskje viktigere enn noen gang å kunne støtte de som trenger det mest.

Jeg har alltid vært glad i barn og jobbet med barn. Barna er fremtiden, og jo flere man kan gi en god barndom, desto bedre voksenliv får de senere. Man får jo så mye igjen for det. Det er så mange barn som ikke har det godt, og mange barn må bo på barnehjem. Det er sikkert ikke lett å finne gode løsninger for alle barn, men en kunne ønske at barnehjem kun var en midlertidig mellomstasjon. Barna har det best i en familie, og jeg tror på den modellen som SOS-barnebyer har.

SPØRSMÅL OG SVAR

Hva er forskjellen på å være fadder for et barn og fadder for en barneby?

! Beløpet du betaler hver måned er det samme, og bidraget støtter arbeidet vårt for barna i våre fosterhjem og i de familiene vi støtter i lokalsamfunnet. Som fadder for en barneby får du oppdateringer fra barnebyen to ganger i året. De inneholder ikke personlige opplysninger om barna, men vil gi et godt bilde av hverdagen til barna i

vår målgruppe, hvordan vårt arbeid bedrer barns oppvekstsvilkår og skaper utvikling for enkeltmennesker og lokalsamfunn.

Har du spørsmål om arbeidet vårt? Send det til [SOS-magasinet ved maarika.wellnitz@sos-barnebyer.no](mailto:SOS-magasinet@maarika.wellnitz@sos-barnebyer.no).

FOTOREPORTASJE

Lek
motarbeider
traumer

FOTO: JENS HONORE

Barn i kriser trenger så mye normalitet som mulig

1

FOTO: REHMAN ASAD

Når et barn blir revet ut av sine trygge, vante omgivelser på grunn av krig eller katastrofe, er det viktig å gjøre plass til lek midt i alt kaoset. Lek er barnas viktigste verktøy for å motarbeide traumer.

Tekst: Maarika Wellnitz

2

FOTO: ALEA HORST

3

FOTO: ARIJALAL

4

FOTO: ALEJANDRA KASER

FOTO: ZISHAAN AKBAR LATIF

6

FOTO: KATERINA LUEVSKA

7

FOTO: MICKEL FRANCI

1. Alle barn har rett til og trenger en hverdag hvor det er lagt til rette for at de kan utfolde seg i lek og holde på med aktiviteter som gir dem glede og mestringsfølelse.
2. Barn har ingen opplevelse av tid når de leker. De kan gå helt opp i leken og være mentalt opptatt av den aktiviteten de holder på med. Det er en viktig pause.
3. Barn som har flyktet fra konflikter eller katastrofer, bærer ofte på dramatiske og vonde opplevelser. Våre ansatte og frivillige bruker en egen metodikk i arbeidet med barn og traumer, utarbeidet av Children and War Foundation.
4. Etablering av trygghetssoner for barn er en sentral del av SOS-barnebyers nødhjelpsinnsats. Trygghetssoner er steder barn kan leke, lære og være med på aktiviteter i trygge omgivelser, i en ellers kaotisk og dramatisk hverdag.
5. – Man ser ofte traumatiserte barn som har opplevd krig, leke krig, og barn som har sultet eller vært skadet, bringer det inn i leken. Det er ikke noe som de reflekterer over bevisst, men som likevel er med på å bearbeide de vanskelige opplevelsene, sier barnepsykolog John Halse.
6. – I kriser prøver vi å gi barn så mye normalitet som mulig. Vi sørger for at de kan leke, uttrykke seg gjennom kunst og kjenne på håp. Krig tar bort håpet deres, sier Teresa Ngigi, psykolog og ekspert på barndomstraumer.
7. I lek med andre barn, der latter og samhold er drivkraften, arbeider hjernen som den aller beste traumeterapeut. I flyktingleiren Bossangoa i Den sentralafrikanske republikken skyver lek tankene på kaos og krise unna.

Stort og smått

SOS-barnebyer vant årets Operasjon Dagsverk!

Takket være Norges elever skal SOS-barnebyer sammen med Mental Helse Ungdom sette i gang et prosjekt for ungdom i Uganda som vil bryte ned stigma og skam omkring psykiske helseutfordringer.

Psykisk uhelse hindrer mange unge i å fullføre skolegangen og begrenser muligheten for arbeid senere i livet. På grunn av stigma og skam er det ikke vanlig å snakke om psykiske helseproblemer. Dette gjør at veldig mange unge står alene i vanskelige følelser som er helt normale i et tenåringsliv. Det betyr også at de som strever med noe mer alvorlig ofte ikke blir oppdaget i tide. Ungdommen selv etterlyser tiltak som fremmer kunnskap om, og hjelp til, mentale helseproblemer. Det skal vi sammen med SOS-barnebyer Uganda og Mental Health Uganda gjøre noe med.

I prosjektet vil ungdom selv få lage informasjonskampanjer om psykisk helse og mobilisere for å bryte ned stigma. Ungdom som trenger det, vil få et samtaletilbud. Prosjektet vil også jobbe for å ansvarliggjøre myndighetene til å skape nødvendige endringer.

FOTO: SOS-BARNEBYER

FOTO: PRIVAT

Tusen takk, Magnus!

Magnus Bækkevar Semb (9 år) gikk 12 mil på ski på en dag og samlet inn utrolige 212 000 kroner til SOS-barnebyers arbeid. Pengene brukes for å hjelpe barn og familier som rammes av krigen i Ukraina. Magnus er en sann helt som vi heier på!

83 500
barn og voksne
i Europa får støtte
gjennom våre
familieprogram

VINNER AV ORD-KONKURRANSE

I forrige utgave av SOS-magasinet spurte vi: Finner du ti ting som handler om vinter og jul? Vi har trukket en vinner og SOS-hund er på vei til Håkon Gjestvang Bjørkedokken. Gratulerer!

Tusen takk til alle som deltok!

FOTO: KATHRINE NYGÅRD

Samlet engasjerte frivillige

Helgen 12.-13. mars var det endelig duket for landskonferanse for SOS-barnebyers frivillige. Landskonferansen er en av de viktigste inspirasjonsarenaene våre frivillige har. Grunnet koronapandemien var det hele fire år siden forrige gang, så det var en forventningsfull gjeng som endelig kunne samles igjen! Hovedtemaer for samlingen var blant annet vedtak av ny frivilligstrategi, presentasjon av nye engasjementskonsepter, samt ulike foredrag og parallellsesjoner for inspirasjon og kunnskapsbygging. Representanter fra UngSOS, frivillighetens ungdomsfløy, deltok også på konferansen og hadde egne workshops for å planlegge spennende kampanjeaktiviteter som skal ruller ut i løpet av året.

SOS-barnebyer har frivillige over hele landet fordelt på 19 distrikt. Vil du vite mer om det å være frivillig? Les mer her: www.sos-barnebyer.no/frivillig

Hvordan ta imot barn og unge som har flyktet til Norge?

Tusenvis av ukrainske barn skal nå bosettes lokalt i Norge. Sammen med flere kommuner har SOS-barnebyer siden 2016 utviklet fleksible verktøy for bosetting og integrering, slik at barna får et trygt opphold i Norge. Modellene kan gratis benyttes av alle kommuner, og på våre nettsider finner du oversikt over alle sammen:

www.sos-barnebyer.no/barn-pa-flukt-i-norge

FOTO: KATREINA ILJEVSKA

Bli frivillig for SOS-barnebyer

Ta kontakt med en av våre distriktsledere:

Agder:

Stine Jasmine Kristensen
99683599

Akershus:

Kosovare Neziri 93409615

Buskerud:

Annie Heieren 92840670

Innlandet:

Eva Bækkel 99018306

Møre og Romsdal:

Kari Mette Abusland 95125560

Nordland:

Ståle Bakken 95901331

Nord-Trøndelag:

Siv Grethe Aarnes 99244318

Oslo:

Bjørn Nykmark 95830972

Rogaland:

Gry Winterstø 47610111

Sør-Trøndelag:

Ida Marie Ulriksborg 95852928

Troms:

Jonny Ternlind 90181692

Telemark:

Sissel Berit Hoell 91365081

Østfold:

May Gander 92896511

Andre fylker:

frivillig@sos-barnebyer.no

Ønsker du å tilgodese dine hjertesaker i testamentet?

Har du spørsmål rundt opprettelse av testament? Lurer du på hvem som kan arve deg, eller hvordan et testament skal se ut? Hvordan går du frem dersom du ønsker å gi deler av arven til veldedige formål?

Velkommen til åpent informasjonsmøte om arv og testament:

Mandag 12. september, Oslo Kongressenter
Mandag 19. september, Scandic Nidelven Trondheim
Torsdag 22. september, Scandic Bergen City

Senioradvokat Jacob Winderen Lindegaard i Brækhus informerer om arvereglene og viser på en enkel og forståelig måte hvordan man kan opprette et testament. Organisasjonene som inviterer vil være til stede for spørsmål, og stiller med egne jurister som kan bistå videre.

Arrangementet er gratis, men krever påmelding. Enkel servering. Gå til arvenetterdeg.no eller ring Ragnhild Aarnes i SOS-barnebyer på telefon **908 73 335** for mer informasjon.

Arven etter deg

Møt Marcia fra Etiopia

Marcia (3) bor i Etiopia, sammen med fosterforeldre. De er med i SOS-barnebyers familieprogram, som støtter familier, slik som hennes.

Tekst **Maarika Wellnitza** ■ Foto **Jakob Fuhr og Lars Just**

Maza og ektemannen Abebe tok imot Marcia etter at hun var blitt overlatt til seg selv.

I en av Etiopias største byer, Jimma, skjer det dessverre ofte. Mange babyer blir etterlatt på sykehus av mødrene sine. De er som oftest unge jenter som ikke vet hvordan de skal ta vare på en baby og klare seg.

Hos mamma Maza og pappa Abebe, som har en datter med spesielle behov fra før, var hun veldig ønsket. – Jeg elsker barn. Vi ønsket et barn til, særlig med tanke på at datteren vår skulle få en søster eller bror, forteller Maza.

Familien får støtte fra SOS-barnebyer, som kurs i å være god forelder og mat- og helsepenger. En familierådgiver kommer jevnlig på besøk for å følge opp familien og gi veiledning.

Det beste Marcia vet om, er å leke og spille puslespill, det gjør de ofte sammen. Nå om dagen prøver de å finne ut av reglene på Scrabble-brettspill.

Marcia får en trygg og omsorgsfull hverdag fylt med kjærlighet. Pappaen Abebe gir Marcia en god klem og forteller at den lille jenta blomstrer. – Jeg er veldig glad for å se at hun har hatt godt av omsorgen vår.

Fakta om Etiopia

Antall innbyggere:
115 millioner

Språk:
Amharisk, i tillegg snakkes det 85 andre språk

Hovedstad:
Addis Abeba

Våre program:

Vi støtter familier, barn og unge. Vi styrker familier som risikerer å bli splittet, og tilbyr et nytt hjem for barn som har mistet omsorg. Vi samarbeider med myndigheter for å fremme og forbedre barns rettigheter.

Hvordan er det å være barn i Etiopia?

De fleste barna har tilgang til grunnskole, men kvaliteten i undervisningen er lav og mange barn faller ut av skolen. Over 3 millioner barn har ikke tilgang til skole.

Etter at konflikten startet i Tigray i Nord-Etiopia for to siden har det blitt vanskeligere å være barn der. Tusenvis av hjem og skoler har blitt ødelagt, og mange barn sultet. Flere hundre tusen mennesker er drevet på flukt etter at konflikten brøt ut.

27 prosent av barna i alderen 5-14 år er involvert i barnearbeid. Det er ille fordi det går ut over skolegang og helse. I Etiopia er arbeid for barn under 14 år forbudt, og skolegang er obligatorisk. Men det er vanskelig å opprettholde dette i et land preget av enorm fattigdom og der familier trenger all den arbeidskraften de kan få.

Mange jenter i Etiopia giftes bort mens de ennå er barn. Barneekteskap har store konsekvenser for jentene, fordi mange blir gravide altfor unge og dropper derfor ut av skolen.

30 prosent av familier med barn lever under fattigdomsgrensen.

Tørke, flom og mangel på rent drikkevann rammer millioner av barn i Etiopia.

Kilde: Unicef, WHO

Injera – etiopisk pannekake

Injera er Etiopias nasjonalrett. Injera kalles ofte for en etiopisk pannekake siden den stekes som det, men det er egentlig et mykt flatbrød. Dette brødet er så populært at det spises til alle måltider.

Ingredienser:
1/4 pakke gjær
1/2 l vann
250 g hvetemel
250 g byggmel
1/2 ts salt

Slik gjør du:

- Løs opp gjær i vann og bland inn mel og salt. La røren stå i kjøleskap til neste dag. Tilsett litt mer vann om røren har tyknet i løpet av natten. Røren skal være tykk som en vaffelrøre.
- Varm en stor stekepanne og hell i røre slik at injeraen blir en halv centimeter tykk. Injera skal bare stekes på en side og er ferdig når røren har stivnet på oversiden og har fått en fin farge på undersiden.
- Løft ut av pannen og avkjøl på rist. Fortsett til du har stekt alle sammen.
- Røren skal være tykk som vaffelrøre, og må få litt hjelp til å flyte utover i pannen. Når du spiser, river du av biter av injeraen og dyppe den i sausen med fingrene.

Vinn sos-hunden!

I ordleken har vi plassert 15 ord som handler om sommer. Du finner dem vannrett, loddrett og på tvers.

B	Ø	L	G	E	F	Q	T	A	R
L	P	Æ	C	B	V	E	U	K	T
G	A	I	O	S	Å	B	R	T	Æ
Ø	R	W	K	A	L	L	S	I	H
Y	A	I	S	N	E	V	L	V	E
D	S	B	L	D	I	H	U	I	J
U	O	R	T	L	R	K	S	T	M
P	L	C	Æ	T	E	I	H	E	O
Ø	L	S	T	R	A	N	D	T	P
A	R	M	R	I	N	G	E	R	Y

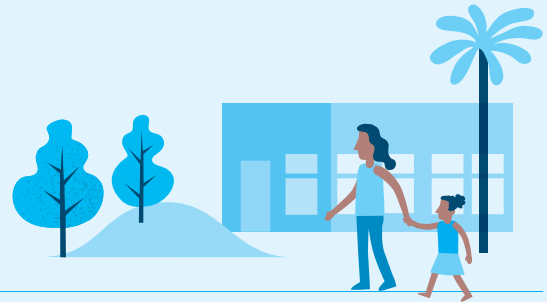
Skriv ned ordene og send dem til konkurranse@sos-barnebyer.no, eller SOS-barnebyer ved Maarika Wellnitza, Postboks 733 Sentrum, 0105 Oslo

Frist 15. juni 2022

RETURADRESSE:
SOS-barnebyer
4896 Grimstad

Tallene som teller

Omsorg i en stabil familie løfter barn, familier og fremtidige generasjoner ut av fattigdom. Takk for at du er med på å gjøre det mulig!

SOS-FAMILIER

68 000

Så mange barn og unge bor i SOS-familier og fosterfamilier eller deltar i ungdomsprogram

Afrika 23 500

Europa 11 200

Amerika 9 200

Asia og Oseania 24 100

SOS-FAMILIEPROGRAM

455 400

Så mange barn og voksne når vi i våre forebyggende program

